

Crna Gora
ZAVOD ZA ŠKOLSTVO

Broj. 01/1-077/25-279/2

Podgorica, 10.04. 2025 god.

**IZVJEŠTAJ O DJELIMIČNOM UTVRĐIVANJU KVALITETA
OBRAZOVNO-VASPIITNOG RADA ZA KLJUČNE OBLASTI NASTAVA I UČENJE
(CRNOGORSKI-SRPSKI, BOSANSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST I MUZIČKA KULTURA) I
PODRŠKA UČENCIMA
U JU OŠ „DRAGO MILOVIĆ“, TIVAT
24. 02. 2025. i 25. 02. 2025.**

Crna Gora

Zavod za školstvo

Adresa: Vaka Đurovića b.b.
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 408 901
fax: +382 20 408 927
www.zzs.gov.me

Broj: 04/1-07425-279/1

18.02. 2025. godine

Na osnovu 135 Zakona o državnim službenicima i namještenicima ("Sl. list CG", br. 2/18, 34/19, 8/21 i 37/22), člana 54 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave („Službeni list Crne Gore br. 98/23, 102/23, 113/23, 71/24, 90/24, 93/24 i 104/24), člana 18 Zakona o upravnom postupku („Službeni list Crne Gore" br.56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), člana 40 Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list RCG", br. 64/02, 31/05 i 49/07 i „Službeni list CG", br. 45/10, 36/13, 39/13, 44/13, 47/17, 59/21, 76/21, 146/21, 3/23 i 84/24) i čl. 12 i 14 Pravilnika o sadržaju, oblicima i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitaog rada u ustanovama ("Službeni list Crne Gore", br. 111/20), donosim

R J E Š E N J E

I - Imenuje se tim nadzornika u sastavu:

1. mr Milica Vušurović, Samostalna savjetnica I - prosvjetni nadzornik (za oblast opšte organizacije i biologiju), rukovodilac tima i
2. mr Anka Vučinić Gujić, Samostalna savjetnica I - prosvjetna nadzornica (za oblast opšte organizacije i predmet crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost), članica

II Zadaci tima su da po zahtjevima Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija broj 06-603/25-779/2 od 30. 01. 2025. godine i broj 01-749/25-26/4 od 06. 02. 2025. godine, izvrši utvrđivanje kvaliteta obrazovno-vaspitaog rada za ključne oblasti: Nastava i učenje i Podrška učenicima u JU OŠ „Drago Milović" Tivat, u periodu od 24.– 28. 02. 2025. godine

III - Članovi tima i rukovodilac tima dužni su da postupe u smislu čl. 12, 15 i 17 Pravilnika o sadržaju, obliku i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitaog rada u ustanovama.

IV - Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Članom 135 Zakona o državnim službenicima i namještenicima je propisano da o pravima i obavezama državnog službenika, odnosno namještenika odlučuje starješina državnog organa. Članom 54 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave je propisano da za vršenje poslova u okviru kojih se zahtijeva stručna saradnja državnih službenika iz različitih unutrašnjih organizacionih jedinica, mogu se obrazovati projektne grupe, timovi ili drugi odgovarajući oblici rada

Članom 40 Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju propisano je da Zavod za školstvo u oblastima predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog obrazovanja i vaspitanja, srednjeg opšteg obrazovanja, opšteg obrazovanja u stručnom obrazovanju, obrazovanja i vaspitanja djece sa posebnim potrebama i vaspitanja u domovima učenika u saradnji sa

ustanovom, utvrđuje kvalitet realizacije standarda obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama.

Pravilnikom o sadržaju, oblicima i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama propisuju se sadržaj, oblici i način utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u predškolskoj ustanovi, školi, obrazovnom centru, resursnom centru, kod organizatora za obrazovanje odraslih i u domu učenika. Članom 12 ovog Pravilnika propisano je da po potrebi, evaluacija se može sprovesti i djelimično na osnovu procjene od strane Zavoda, odnosno Centra, kao i na zahtjev organa državne uprave nadležnog za poslove prosvjete (Ministarstvo), odnosno inspekcije nadležne za oblast prosvjete ili na obrazloženi zahtjev Savjeta roditelja i učenika čiju opravdanost procjenjuju Zavod i Centar. Članom 13 je propisano da evaluaciju (utvrđivanje kvaliteta) obavljaju prosvjetni nadzornici i da izuzetno je mogu obavljati i ovlašćeni savjetnici. Članom 14 propisano je da direktor Zavoda obrazuje tim nadzornika za predškolske ustanove, osnovne škole, gimnazije, resursne centre, obrazovne centre i domove učenika.

Članom 17 istog Pravilnika je propisano da proces evaluacije (utvrđivanje kvaliteta) obuhvata: pripremanje evaluacije, neposredan uvid, izradu izvještaja o evaluaciji, i praćenje realizacije.

Pravna pouka: Protiv ovog Rješenja može se uložiti žalba Komisiji za žalbe preko pisarnice Zavoda, u roku od 8 dana od dana prijema.

Dostavljeno:
- članovima tima,
- arhivi

DIREKTORICA

Raba Hodžić

DJELIMIČNI NADZOR JU OŠ »DRAGO MILOVIĆ«, TIVAT

Shodno zahtjevima Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija broj 04/2-603/24-10459/3 od 25. 12. 2024. godine, broj 06-603/25-779/2 od 30. 01. 2025. godine i broj 01-749/25-26/4 od 06. 02. 2025. godine, Zavod za školstvo donio je Rješenje o imenovanju Tima nadzornika sa zadatkom da izvrši utvrđivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada za ključne oblasti Nastava i učenje i Podrška učenicima u JU OŠ »Drago Milović« u Tivtu, u periodu od 24. 02. 2025. do 28. 02. 2025. godine. Nadzor je realizovan 24. i 25. 02. 2025. godine.

NASTAVA I UČENJE

U skladu sa dopisima Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija – Odjeljenje prosvjetne inspekcije, u okviru ključne oblasti *Nastava i učenje* Metodologije za obezbjeđivanje i unapređivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u osnovnoj školi, utvrđuje se kvalitet obrazovno-vaspitnog rada Katice Čavor, nastavnice crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti i Marije Radulović, nastavnice muzičke kulture.

Nastavni predmet Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost

Eksternom evaluacijom obrazovno-vaspitnog rada nastavnice Katice Čavor planirane su hospitacije u odjeljenjima VII-5 i VII-4. Iste nijesu realizovane jer je nastavnica od 14. 02. 2025. godine u penziji, a od 17. 02. 2025. godine obezbijeđena je odgovarajuća zamjena. Time se ostvarenost Standarda A. 1. 2. *Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja* Metodologije za obezbjeđivanje i utvrđivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada nije mogla pratiti.

Godišnji plan rada za sedmi razred urađen je na nivou Aktiva i sadrži potrebne strukturne elemente. Navedeni obrazovno-vaspitni ishodi, ishodi učenja i nastavni sadržaji/pojmovi usklađeni su sa Predmetnim programom. Otvoreni dio Predmetnog programa povezan je na odgovarajući način sa jezičkim komponentama i usmjeren na upoznavanje učenika sa jezičkim ili kulturološkim karakteristikama lokalne sredine. Međupredmetne teme zastupljene su u dovoljnoj mjeri. U Godišnjem planu nije u potrebnoj mjeri zastupljen broj časova namijenjen primjeni procesnog pristupa u stvaranju teksta u cilju unapređivanja učeničke pisane produkcije. Zapisi u dnevniku rada odjeljenjske knjige VII-5 i učeničkim sveskama ukazuju da dolazi do odstupanja od planiranog, ali se izmijenjena dinamika rada evidentira i obrazlaže u osvrtu na realizaciju. Izostaje kvalitativni osvrt na ostvarenost ishoda učenja, s prijedlozima za poboljšanje nastavnog procesa. Nastavnica je uradila Plan dopunske nastave za sedmi razred na osnovu ishoda učenja, a istaknuti su nastavni sadržaji, korelacija, negdje i međupredmetne teme, kao i više termina za pružanje podrške učenicima koji ne postižu odgovarajuća postignuća. U razgovoru s nadzornicama, učenici VII-5 potvrdili su da nastavnica organizuje časove dopunske nastave i da imaju mogućnost da je pohađaju u više termina na sedmičnom nivou. Nastavnica Katika Čavor je sa još jednom članicom Stručnog aktiva kreirala Plan literarne sekcije, sa navedenim aktivnostima i dinamikom realizacije. Uvid u kvalitet i redovnost izrade neposrednih priprema za realizaciju nastave nije bio moguć jer je nastavnica od nedavno u penziji.

Učenička postignuća provjeravaju se usmeno i pisano. Uvidom u odjeljenjsku knjigu VII-5, konstatuje se da učenici imaju više ocjena na usmenim i pisanim provjerama. Pojedine ocjene na pismenom zadatku u odjeljenjskoj knjizi nijesu evidentirane u skladu s Pravilnikom o načinu

ocjenjivanja učenika u osnovnoj školi (pored brojčane, sadrže i znakovnu odrednicu). Elementi praćenja učenickog napredovanja koji su sastavni dio lične bilježnice nijesu bili dostupni jer je nastavnik prestao radni angažman. Kontrolni zadaci za prvi i drugi klasifikacioni period ne sadrže bodovnu skalu, niti broj bodova pored zadatka koji bi ukazao na diferenciranost zahtjeva i različite kognitivne nivoe. U učenickim sveskama zastupljena je odgovarajuća bodovna skala, što znači da se sa kriterijumima ocjenjivanja učenici upoznaju. Učenici odjeljenja VII-5 i VII-4 istakli su u razgovoru s nadzornicama da im je poznato koja znanja i umijeća su potrebna za određenu ocjenu. Testovi za prvi i drugi klasifikacioni period sadrže dominantno pitanja iz jedne nastavne oblasti (nastave jezika), dok se neznatan broj pitanja odnosi na nastavu književnosti, a proporcionalna zastupljenost nastavnih oblasti jezik/književnost u Predmetnom programu je 60:40. Na kontrolnim zadacima ne provjerava se učenicko razumijevanje neumjetničkog teksta u cilju unapređivanja čitalačke pismenosti i realizacije ishoda iz oblasti rada na neumjetničkom tekstu. Pitanja su otvorenog i poluotvorenog tipa, bez zadataka zatvorenog tipa i višestrukog izbora. U vrednovanju učenickog odgovora (slučajni uzorak) ima nepreciznosti. Takođe, za pojedine odgovore učenicima se ne pruža odgovarajuća pisana povratna informacija jer nema oznake koja upućuje na tačnost/netačnost urađenog. Teme za pismeni zadatak odgovaraju saznajnom potencijalu učenika i nastavnim sadržjima iz Predmetnog programa. Ocjena na pismenom zadatku kratko je obrazložena (najčešće jedna rečenica), pa time učenik nema potpuni uvid u segmente koje treba unaprijediti. Na nivou Stručnog Aktiva, u okviru kriterijuma ocjenjivanja istaknuta je bodovna lista za pismene zadatke zasnovana na brojnim elementima (odgovor na temu, oblici kazivanja, jasnost izražavanja, gramatička pravila, pravopis, povezanost djelova u cjelinu, poznavanje pisma, čitkost/urednost), ali kod pomenute nastavnice nije primjetna primjena iste, kao ni u skladu s tim cjelovito obrazloženje koje bi uputilo učenike na sve bitne aspekte pisanog izražavanja. Nije zapaženo da se ispravke pismenih zadataka u odjeljenju VII-5 kontrolišu. Učeničke sveske za školski i domaći rad povremeno se pregledaju, sa korektivnim napomenama.

U zapisnicima sa sastanaka Stručnog aktiva tabelarno se predstavljaju postignuća učenika po odjeljenju i nastavniku, bez odgovarajuće kvalitativne analize i prijedloga mjera za poboljšanje. Izostaju stručne teme koje se odnose na oblast ocjenjivanja. Srednja ocjena u odjeljenjima u kojima nastavu realizuje nastavnica Katica Čavor na kraju prvog polugodišta školske 2024/2025. godine ne ukazuje na značajna odstupanja (2,44 – VII₄; 2,32 – VII₅; 2,83 – VII₆; 2,80 – VIII₈). U skladu s postignućima učenika, pruža im se odgovarajuća podrška (dopunska nastava). Anketirani učenici sedmog, osmog i devetog razreda izjasnili su se da se dopunska nastava organizuje iz predmeta Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost.

Povodom prispjele prijave roditelja učenice VII-5 na kvalitet obrazovno-vaspitnog rada nastavnice Katice Čavor, Škola je sprovedla anonimno anketiranje učenika VII-5 i odvojeno ostalih odjeljenja (VII-4, VII-6, VIII-8) u kojima realizuje nastavu. Rezultati pomenute ankete upućuju da su mišljenja podijeljena i da variraju od zadovoljstva organizacijom nastave i ophođenjem do nezadovoljstva različitim segmentima. Veći broj učenika VII-5 iznio je mišljenje da su časovi nekada teški za praćenje i da nastavnica ne pojašnjava gradivo dovoljno, kao i da ima primjera nepravdnosti i nekorektnog postupanja prema pojedinim učenicima. Zaključci Škole na osnovu sprovedene ankete i razgovora sa učenicima evidentirani su u zapisniku Tima za zaštitu djece od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, ali o pomenutom slučaju nema evidencije u zapisnicima Odjeljenjskog i Nastavničkog vijeća. Sadržaj rada Odjeljenjske zajednice i odjeljenjskog starješine VII-5, ne ukazuje da se planiraju i realizuju teme koje bi se odnosile na poboljšanje komunikacije između nastavnika i učenika. Anketi je prethodio razgovor pedagoško-psihološke službe s

učenicima VII-5 odjeljenja (16. 12. 2024. godine) na času Odjeljenjske zajednice i navedena su sljedeća zapažanja učenika (nastavnica favorizuje jednog učenika, na kraju časa ispita učenike i upiše ocjene i ukoliko ne znaju; ispitivala je lekciju koju do tada nijesu radili; nastavnica naziva pogrdnim imenom učenike; nastavnica preko učenika šalje poruku odjeljenjskom starješini; na testu nije priznala niti ocijenila tri zadatka, pogrešno bodovanje, pristrasna).

Razgovor nadzornica Zavoda za školstvo sa učenicima VII-5 i VII-4 odjeljenja potvrdio je polarizovanost stavova. Kao dobru stranu učenicu su istakli da im nastavnica pruža dodatnu podršku u učenju nakon redovne nastave i da znaju što treba da nauče za određenu ocjenu. Zamjerke su se uglavnom odnosile na kažnjavanje zbog nediscipline (udaljavanje sa časa i boravak u prostoriji koju nazivaju *priprema*), nejednak odnos prema učenicima, nedostatak strpljenja da ih sasluša, nepreciznu ispravku i vrednovanje kontrolnih vježbi, prozivanje istih učenika da odgovaraju. Roditelji učenice VII-5 koji su podnijeli prigovor iskazali su nezadovoljstvo obrazovno-vaspitnim radom nastavnice Katice Čavor i procedurama koje je Škola preduzela tim povodom. Tri roditelja učenika iz VII-5 kao i prisutni roditelji (tri roditelja) učenika VII-6 nijesu imali primjedbe na rad nastavnice Katice Čavor, a izrazili su žaljenje što se penzionisala i nije više odjeljenjski starješina njihovoj djeci. Takođe, pojedini komentari roditelja iz ankete Zavoda za školstvo upućuju na profesionalnost pomenute nastavnice. Uprava Škole istakla je da u dugodišnjem radu nastavnice Katice Čavor nije bilo pisanih prigovora na njen rad.

Anketa Zavoda za školstvo sprovedena u periodu djelimičnog nadzora upućuje na segmente koje na nivou Škole treba unaprijediti.

Sa konstatacijom da se nastavnici jednako odnose prema svim učenicima u potpunosti se slaže 15%, djelimično 35%, ne slaže se 48% i ne zna 2% anketiranih učenika trećeg obrazovnog ciklusa, a sa tvrdnjom da se nastavnici prema učenicima odnose dobronamjerno i sa uvažavanjem slaže se u potpunosti 23%, djelimično 48%, ne slaže se 26% i ne zna 3% anketiranih učenika. Da svojim ponašanjem i radom nastavnici daju dobar primjer učenicima slaže se u potpunosti 31%, djelimično 44%, ne slaže se 22% i ne zna 3% anketiranih učenika, dok su stavovi roditelja na istu tvrdnju afirmativniji (u potpunosti se slaže 33%, djelimično 52%, ne slaže 14% i ne zna 1%).

Na anketne konstatacije u vezi sa ocjenjivanjem, učenici su se različito izjasnili – da im nastavnici na početku školske godine objasne kriterijume ocjenjivanja (u potpunosti se slaže 35%, djelimično 52%, ne slaže se 8% i ne zna 5%); da u toku jednog klasifikacionog perioda nastavnik vrši provjeru znanja na više načina (u potpunosti se slaže 52%, djelimično 37%, ne slaže se 7%, ne zna 3%); da im nastavnici pružaju priliku da poprave ocjenu (u potpunosti se slaže 48%, djelimično 44%, ne slaže se 7%, ne zna 1%); na kontrolnim i pismenim zadacima provjerava se ono što je objašnjeno i vježbano na časovima (u potpunosti se slaže 41%, djelimično 42%, ne slaže se 14%, ne zna 2%). Većina anketiranih roditelja potpuno (41%) ili djelimično (43%) je saglasna da je ocjenjivanje učenika redovno, javno i objektivno, dok se sa navedenim ne slaže 14% i nije upoznato 2%.

Rezultati ankete ukazuju na potrebu za osnaživanjem nastavnika za metodičko i pedagoško djelovanje kroz kontinuirano profesionalno usavršavanje.

Nastavni predmet Muzička kultura

Za eksternu evaluaciju obrazovno-vaspitnog rada nastavnice Marije Radulović, zbog objektivnih razloga nije angažovan prosvjetni nadzornik za nastavu muzičke kulture, pa se nije provjeravala ostvarenost svih standarda za ključnu oblast Nastava i učenje. Obuhvaćen je odnos nastavnice prema učenicima, a jednim dijelom kriterijumi ocjenjivanja i njihova primjena. Tim nadzornika je anketirao učenike, nastavnike i roditelje, razgovarao sa učenicima (VII-3, VII-5, VII-4 i IX-1 odjeljenja), predstavnicima roditelja, Savjeta roditelja, Školskog odbora, predmetnom nastavnicom, upravom Škole i pedagoško-psihološkom službom i izvršio uvid u zapisnike stručnih organa, dokumentaciju pedagoško-psihološke službe, odjeljenjske knjige i dr.

Stručni aktiv likovna kultura i muzička kultura usvojio je kriterijume ocjenjivanja na sastanku 16. 09. 2024. godine. Kriterijumi su izdvojeni u odnosu na ocjene i obuhvataju elemente kognitivnog, afektivnog i psihomotornog područja. Nijesu zastupljeni nivoi zahtjevnosti u odnosu na obrazovno-vaspitne ishode i ishode učenja Predmetnog programa. Na kraju prvog polugodišta procenat prelaznosti iz predmeta Muzička kultura u odjeljenju VII-3 je 92,85%, srednja ocjena je 2,82 sa sljedećom distribucijom (dvije odlične, pet vrlo dobrih, jedanaest dobrih, šest dovoljnih i četiri nedovoljne ocjene). U zapisnicima Aktiva nije data kvalitativna analiza koja bi ukazala na razloge niskih postignuća učenika, nijesu predložene mjere za unapređivanje, niti su korigovani kriterijumi ocjenjivanja u skladu sa mogućnostima učenika. Nastavnica je u razgovoru sa nadzornicama kao razloge niskih postignuća navela slabo predznanje učenika, neodgovarajući odnos učenika prema nastavnom predmetu, kao i neispunjavanje datih kriterijuma za određenu ocjenu. U anketi koju je sprovedla Škola u procjeni rada nastavnice Marije Radulović učestvovalo je 84 učenika iz odjeljenja VII-1, VII-3, VII-5, VII-6, IX-6 i IX-8. Na pitanje »Kako biste opisali način na koji nastavnica ocjenjuje vaš rad« 11,90% učenika je odgovorilo da pravilno ocjenjuje, prema onome što zasluži, 19,04% većinom pravedno, uzima u obzir trud učenika, 13,09% zavisi od situacije, ali se trudi da bude fer i 57% nije im jasno kako dobijaju ocjene. U neposrednoj komunikaciji učenici su istakli da su upoznati sa kriterijumima ocjenjivanja iz ovog predmeta. Međutim, većina učenika smatra da je nastavnica zahtjevna, da nema jednak odnos prema učenicima u procesu vrednovanja njihovog rada i da nije prisutan kontinuitet u ocjenjivanju. Sličnog stava je i većina roditelja koji su razgovarali sa nadzornicama. Razgovor je obavljen sa predstavnicima roditelja kojih je bilo od tri do devet. Jedan roditelj je istakao da učenici kasno dobijaju ocjene i nemaju vremena da odgovaraju u slučaju da nijesu zadovoljni. Određeni broj roditelja nema zamjerki na rad nastavnice i njen odnos prema njihovoj djeci.

U cilju utvrđivanja pedagoškog stava nastavnice i uzajamnog odnosa nastavnice i učenika, Škola je u sprovedenoj anketi postavila pitanje učenicima da li se osjećaju prijatno na času muzičke kulture: 7,14% smatra da su časovi zanimljivi, 17,85% se uglavnom osjeća prijatno, 27,38% se izjasnilo da prijatnost zavisi od teme časa, 47,61% osjeća prijatnost povremeno. U odnosu na način na koji komunicira nastavnica, raspodjela odgovora je sljedeća: 7,14% ljubazna, podržavajuća, 17,85% otvorena za razgovor i pitanja, 27,38% prilično stroga, ali i pravedna, dok 47,61% anketiranih učenika smatra da treba da dobiju više prostora za izražavanje mišljenja. Takođe, pedagoško-psihološka služba je inicirala razgovor sa učenicom u cilju rješavanja nastalog problema, ali nije dato odobrenje od strane majke. Psihološkinja Škole je hospitovala čas Marije Radulović prema utvrđenom protokolu. Didaktičko-metodički elementi časa i tok nastavnog procesa procijenjeni su visokom ocjenom, dok kvalitativni prikaz časa ne daje uvid u pedagoški stav nastavnice, povezanost aktivnosti učenika i ishoda učenja, funkcionalnost

primijenjenih nastavnih metoda, oblika rada i nastavnih sredstava, interakciju između nastavnice i učenika i dr. Tokom nadzora zapažena je radna atmosfera na času muzičke kulture.

U pisanoj izjavi predmetne nastavnice povodom obraćanja majke učenika (Dragane Medojević), povremeno se uočava nedostatak pedagoškog takta, a to je i nastavnica istakla kao svoj propust u razgovoru sa nadzornicama (komentarisane pred učenicima o postupku majke iako nije pominjano ime, pominjanje drugog učenika u negativnom kontekstu, neprimjereni komentari o učeniku). Učenici su tokom razgovora negirali pedagoški neprimjereno ponašanje nastavnice, dok je majka učenika ponovila navode iz prijave. Naveli su da se pogreške u sveskama (kajdankama) ne koriguju na odgovarajući način (križaju se), što se uočava u kajdanki učenika koju je dala majka na uvid. Škola je reagovala savjetodavnim radom sa nastavnicom koji je imao pozitivan efekat, po riječima roditelja. Roditelji i uprava Škole istakli su veliko stručno znanje nastavnice.

Preporuke:

Nastaviti sa savjetodavnim radom, hospitacijama i davanjem povratne informacije nastavnici o potrebnim korekcijama.

Omogućiti nastavnicu profesionalno usavršavanju u domenu pedagoškog rada sa učenicima.

Omogućiti nastavnicu hospitacije kod drugih nastavnica čiji je pedagoški rad prepoznat u Školi.

Uraditi elemente i kriterijume ocjenjivanja za nastavni predmet Muzička kultura na osnovu obrazovno-vaspitnih ishoda Predmetnog programa i upoznati učenike i roditelje s njima.

Zapise u sveskama korigovati na pedagoški odgovarajući način.

PODRŠKA UČENICIMA

Standard A.5.1.

U školi se učenicima pruža podrška u vaspitanju i učenju.

Pedagoška dokumentacija Škole (zapisnici stručnih organa, protokoli o obavljenim razgovorima sa učenicima) ukazuje da postoji značajan prostor za unapređenje vladanja učenika. U odjeljenjskim knjigama (slučajan uzorak) evidentirani su zapisi određenog broja učenika koji ne poštuju Kućni red. Zapisi su dati zbog neodgovarajućeg odnosa učenika prema radnim obavezama, nastavnom procesu, nastavniku ili drugim učenicima. Prema ustaljenoj proceduri, odjeljenjski starješina razgovara sa učenicima, a ako se ponavlja neprimjereno ponašanje pozivaju se i roditelji. Uključuju se stručni saradnici koji obavljaju individualne razgovore sa učenicima, kao i uprava Škole. U slučaju kada učenik konstantno remeti obrazovno-vaspitni rad primjenjuju se protokoli predviđeni za korekciju ponašanja. Psihološkinja je dala na uvid protokol koji koristi u radu sa učenicima. Sastoji se od više elemenata: datum obavljenih razgovora, opis situacije zbog čega je učenik upućen kod stručnih saradnika, deskripcija razgovora, mišljenje psihologa i plan za dalji rad. Protokol za učenika koji se pominje u prijavi upućenoj Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija (donesen pištolj u Školu – učenik IX -1 odjeljenja) ukazuje da se sa učenikom obavilo više razgovora, kao i sa njegovim roditeljima. Opisane su situacije u kojim je kršio pravila Kućnog reda, kao i mišljenje psihološkinje o učeniku. Međutim, u planiranju daljeg rada, navedeno je samo praćenje i razgovori sa učenikom. Nijesu dati prijedlozi za roditelje, odjeljenje, odjeljenjskog starješinu i nastavnike da zajedničkim djelovanjem koriguju njegovo

ponašanje. U Školi je prisutno posljedično reagovanje na određene situacije, dok su rijetka preventivna djelovanja. Iz zapisnika Nastavničkog vijeća se vidi da su pojedini učenici kojima su izrečene vaspitne mjere, prepoznati još u prvom ciklusu po potencijalno rizičnom ponašanju. U pedagoškoj dokumentaciji se ne zapaža odgovarajuća reakcija Škole i preventivno djelovanje (radionice za te učenike i njihovo odjeljenje, prijedlozi pedagoško-psihološke službe za rad sa učenicima i njihovim roditeljima, podrška na časovima odjeljenjske zajednice, radionice za roditelje i sl.). Stručni organi Škole (Nastavničko i odjeljenjska vijeća) učenicima koji ne poštuju pravila Kućnog reda izriču vaspitne mjere i smanjuju ocjene iz vladanja. Učenici sa čestim zapisima u odjeljenjskim knjigama, rijetko koriguju ponašanje, pa im se izriče sljedeća kaznena mjera, a u manjem broju je došlo do premještanja učenika u drugo odjeljenje ili drugu školu. Po navodima uprave Škole, te mjere pozitivno djeluju i na druge učenike.

Tim za zaštitu djece od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja sastajao se i razmatrao situaciju učenika koji je donio pištolj u Školu, kao i djevojčice čiji su ispadi remetili rad u odjeljenju. Zapisnici Tima detaljno opisuju konkretne događaje, kao i postupke Škole u cilju zaustavljanja takvog ponašanja i zaštite drugih učenika.

U Odjeljenjskoj knjizi IX-1 evidentirano je više sastanaka odjeljenjskog vijeća za školsku 2024/2025. godinu (u periodu od oktobra do februara održano je šest sastanaka). Na sastancima se najčešće razgovaralo o učenicima koji ometaju rad na času i imaju više zapisa u odjeljenjskoj knjizi. Izrečene su im vaspitne mjere i smanjene ocjene iz vladanja, ali se ne zapaža da su predložene druge korektivne mjere koje bi podržale priimjereno ponašanje (nagrade i pohvale za pojedine učenike ili cjelokupno odjeljenje, ako u određenom periodu imaju pedagoški prihvatljivo ponašanje i sl.). U zapisnicima Odjeljenjskog vijeća rijetka su imena učenika koji se pohvaljuju zbog primjernog vladanja, odličnog uspjeha, učestvovanja u vannastavnim aktivnostima, humanitarnim akcijama i dr. Na časovima odjeljenjske zajednice IX-1 razgovaralo se (ili su realizovane radionice) o vršnjačkom nasilju, pravilima ponašanja, školi bez nasilja i dr. Uočava se da je potrebna veća saradnja između odjeljenjskog starješine, nastavnika, roditelja i uprave, posebno što znatan broj učenika ne vidi da je problem u nepoštovanju pravila Kućnog reda Škole. Učenici su istakli da je čest slučaj da odjeljenjski starješina odobrava pojedinim učenicima da ne dolaze na časove odjeljenjske zajednice, čime je i umanjen efekat realizovanih radionica. Većina odjeljenjskih starješina razgovara sa učenicima o uspjehu u učenju i vladanju, vršnjačkom nasilju, toleranciji i dr. Međutim, dio nastavnika ne drži redovno časove odjeljenjske zajednice ili ih koristi da predaje nastavne sadržaje iz svog predmeta. Anketirani roditelji su se pozitivno izjasnili o saradnji sa odjeljenjskim starješinama (kvalitet saradnje je procijenjen sa 4,6 od 5). Sa konstatacijom da na časovima odjeljenjske zajednice mogu da kažu svoj prijedlog ili mišljenje u vezi temama koje su važne za njih, 50% anketiranih učenika se u potpunosti složilo, djelimično 23%, nije se složilo se 18% i ne zna 9%.

Rezultati anketa Zavoda za školstvo tokom redovnog i djelimičnog nadzora ukazuju na visok postotak učenika koji se ne osjećaju sigurno u Školi, a samim tim se može zaključiti da im se ne daje odgovarajuća podrška u razvoju socio-emocionalnih vještina. Sa konstatacijom da se u Školi osjećaju sigurno potpuno se složilo 19%, djelimično 39%, ne slaže se 35% i ne zna 6% anketiranih učenika. Komentari učenika upućuju na to da veći broj učenika nije trpio nasilje. Međutim, zabrinjavajući podatak je da se određeni broj učenika ne bi obratio bilo kome u slučaju da su nastavnici ili drugi učenici nasilni prema njima ili bi se obratili roditeljima, dok se u rijetkim primjerima pominju nastavnici ili odjeljenjski starješina.

Roditelji učenika IX-1 odjeljenja (devet roditelja) pohvalili su rad pedagoško-psihološke službe koji je doveo do pozitivnih promjene u ponašanju njihove djece. Sa druge strane, evidentno je njihovo nezadovoljstvo saradnjom i komunikacijom sa odjeljenjskim starješinom. Smatraju da se manje govori o učenicima koji imaju primjerno vladanje, da su u fokusu pojedini učenici koji remete

nastavni proces, a da jedan broj nastavnika reaguje shodno sopstvenoj slici o odjeljenju. Roditelji su naveli da je došlo do pogoršanja situacije promjenom odjeljenjskog starješine u školskoj 2024/2025. godini. Ističu da nije obezbijeđena adekvatna zamjena, a kao potvrdu svog stava navode česte zapise učenika od strane odjeljenjskog starješine, njeno napuštanje časa zbog nediscipline učenika, neblagovremeno zakazivanje roditeljskog sastanka u neodgovarajućem terminu. U elektronskom dnevniku IX-1 evidentirano je šest roditeljskih sastanaka za školsku 2024/2025. godinu, od kojih je jedan zbog slabog odziva roditelja ponovljen i zakazan u popodnevним satima. Na sastancima se govorilo o vladanju i uspjehu učenika, sa posebnim osvrtom na ponašanje učenika sa izrečenim vaspitnim mjerama.

Roditelji navode da imaju probleme u saradnji sa direktoricom Škole, kao ni njenim reagovanjem u rješavanju problema u odjeljenju IX-1. Na sastanku organizovanom zbog prijave učenika koji je donio pištolj u Školu prisustvovala je i direktorica Škole. Radi bezbjednosti učenika direktorica je pozvala predstavnike policije koji su pregledali lične stvari učenika, sa čime roditelji, po njihovoj tvrdnji, nijesu bili upoznati. Tvrdi da nijesu blagovremeno obaviješteni o slučaju, a da obraćanje direktorice u medijima povodom slučaja, nije bilo adekvatno datom problemu, niti je uticalo na smirivanje situacije. Tokom razgovora sa nadzornicama direktorica je ukazala na probleme u komunikaciji sa određenim roditeljima, ali i da nije upoznata sa svim obraćanjima roditelja. Uočava se da je u organizaciji obrazovno-vaspitnog rada potrebna bolja povezanost i veća saradnja direktorice, stručnih organa, stručnih saradnika i roditelja.

U cilju rješavanja vršnjačkog nasilja na sjednici Nastavničkog vijeća (februar) prezentovano je uputstvo i priručnik Podjela odgovornosti i postupanja u cilju prevencije i u slučajevima pojave nasilja i vandalizma u Školi. Nema zapisa o daljem postupanju ili zaduženjima shodno Priručniku. Komentari roditelja u anketi Zavoda za školstvo koja je sprovedena tokom djelimičnog nadzora, ukazuju u većem broju na nezadovoljstvo rukovođenjem i organizacijom rada Škole. Ističu da je kvalitet rukovođenja posljednjih godina na niskom nivou, da je potrebna bolja organizacija rada uprave. Zabrinjavajuće je da roditelji smatraju da direktorica Škole nije otvorena za saradnju (što se djelimično uočilo i tokom nadzora), da prijedloge za unapređenje obrazovno-vaspitnog rada doživljava kao lični atak na koje reaguje prijetnjom krivične prijave. Izostaje empatičan pristup i očekivano blagovremeno, istinito i činjenično izvještavanje, kao i odsustvo razumijevanja za važne situacije i donošenje ishitrenih odluka po principu samovolje (komentari roditelja u anketi Zavoda za školstvo). Rezultati ankete za roditelje na temu zadovoljstva organizacijom i upravljanjem Školom se podudaraju sa komentarima (samo 23% roditelja je u potpunosti zadovoljno, 49% je djelimično zadovoljno, 25% nije zadovoljno i 3% nema stav po ovom pitanju). Tokom redovne eksterne evaluacije koja je realizovana u novembru 2024. godine utvrđeno je da se dopunska i dodatna nastava realizuju iz većine predmeta, što su i učenici potvrdili i u djelimičnom nadzoru. Ukazali su na spremnost određenog broja nastavnika da im izađu u susret i objasne nastavne sadržaje van ovih termina.

Na prijedlog prosvjetne inspekcije, a u skladu sa zakonskom regulativom, učenik koji je donio pištolj i ima više izrečenih vaspitnih mjera treba da završi osnovnu školu u svojstvu vanrednog đaka.

Preporuke:

U procesu interne evaluacije ispitati razloge nezadovoljstva roditelja radom direktorice i osmisliti zajedničke aktivnosti (direktorica, nastavnici, stručni saradnici, roditelji) kako bi se poboljšala saradnja.

Izboru odjeljenjskog starješine posvetiti odgovarajuću pažnju.

Časove i program odjeljenjske zajednice redovno realizovati i davati osvrt o njihovim efektima na postignuća u vladanju učenika.

Standard A.5.2.

Škola podržava i podstiče cjelovit razvoj učenika

U Školi se realizuje više vannastavnih aktivnosti kroz sekcije, posjete ustanovama, ekskurzije i dr. Sekcije rade po planovima usvojenim na sastancima aktiva. Za razliku od dodatne i dopunske nastave za koje učenici tvrde da se redovno realizuju, samo je prepoznat rad pojedinih sekcija (literarna, ekološka, dramska, novinarska i dr.), što potvrđuju i rezultati ankete za učenike Zavoda za školstvo. Za konstataciju da u Školi imaju mogućnost da se uključe u rad sekcije po izboru, distribucija odgovora je sljedeća: 25% potpuno se slaže, 43% djelimično, 16% se ne slaže i 16% ne zna. U zapisnicima stručnih organa evidentiraju se postignuća učenika u vannastavnim aktivnostima, ali izostaju prijedlozi za njihovo unapređivanje. Komentari učenika ukazuju na potrebu organizovanja više vannastavnih aktivnosti, kao i na osavremenjavanje nastavnog procesa (aktivno učenje) uz veću upotrebu digitalne tehnologije.

Škola je formirala timove za podršku nadarenim učenicima i učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama. Kroz zapise stručnih organa i pedagoško-psihološke službe, uočljivija je veća podrška u domenu inkluzivnog obrazovanja. Rijetkost je da se na sastancima odjeljenjskih i Nastavničkog vijeća govori o nadarenoj djeci. Takođe, izostaje osvrt na realizaciju programa i projekata kojim se u većem broju angažuju talentovani učenici (kao dobar primjer navode projekat Eko škola). U zapisnicima Nastavničkog vijeća evidentirana su imena dvije učenice pohvaljene za uspjeh na konkursima vezanim za literarno stvaralaštvo.

Potreba za većim brojem programa za osnaživanje socio-emocionalnih vještina učenika se vidi i u njihovim komentarima. U anketi pojedini učenici tvrde da niko ne reaguje na njihove probleme i da su uvijek oni krivi za što im se izriču vaspitne mjere, dok su u razgovoru sa nadzornicama istakli da se rijetko realizuju programi kojim se razvijaju vještine poput tolerancije, humanosti, odgovornosti, solidarnosti. U pedagoškoj dokumentaciji postoji evidencija realizacija programa za praćenje i razvoj socijalnih vještina učenika. Međutim, radionice se realizuju selektivno od strane stručnih saradnika (jedan broj odjeljenja), pojedinih odjeljenjskih starješina, na sastancima Učeničkog parlamenta ili kroz aktivnosti Eko škole. Kako se radi o Školi čiji je broj učenika više godina unazad premašio njene kapacitete, potrebna je bolja organizacija u planiranju i realizovanju edukativnih programa. Na potrebu konkretnih i prilagođenih programa u cilju preventivnog i posljedičnog reagovanja ukazuje i prijava zbog prisustva psiho-aktivnih supstanci u prostorima Škole, a i kako navode učenici i nerijetke pojave konzumacije cigareta od strane učenika. Pedagoška dokumentacija ne ukazuje na konkretne postupke Škole u rješavanju ovih problema, što potvrđuje i anketa za učenike. Sa konstatacijom da Škola organizuje radionice na različite teme (suzbijanje nasilja u školi i sajber nasilja, narkomanija, alkoholizam, reproduktivno zdravlje, nastavak školovanja) potpuno se složilo 27% anketiranih učenika, djelimično se složilo 35%, nije se složilo 20% i ne zna 18%.

Sa učenicom koja je imala agresivne ispade i o tome je Škola obavijestila Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija nije obavljen razgovor tokom djelimičnog nadzora iz objektivnog razloga. Tokom školske 2024/2025. učenici je dato nekoliko zapisa u Odjeljenjskoj knjizi. Na osnovu toga, izrečeno joj je više vaspitnih mjera. Odjeljenjski starješina (psihološkinja) redovno je sarađivala sa majkom učenice. Kako nijesu dobijeni željeni rezultati, uključena je socijalna služba. Zajedničkim djelovanjem, učenica je upućena na tretman kod ljekara koji je ukazao na potrebu

uključivanja specijaliste koje ordinira u drugoj državi. U tom periodu učenici će biti obezbijeđena onlajn nastava uz praćenje njenog rada od strane nastavnika.

Preporuke:

Planirati i realizovati radionice za osnaživanje socio-emocionalnih vještina učenika na časovima odjeljenjske zajednice (program Moje vrijednosti i vrline).

Osmisliti aktivnosti kojim će se dati odgovarajuća pažnja odličnim učenicima sa primjernim vladanjem i talentovanim učenicima.

Osmisliti i realizovati više projekata i programa za talentovane učenike.

U procesu interne evaluacije provjeriti navode o prisustvu psiho-aktivnih supstanci u Školi i shodno tome reagovati uz uključenje uprave, nastavnika, stručnih saradnika, roditelja, stručnjaka različitih profila, socijalne službe.

-Pravna pouka:

Shodno stavu 4. člana 11. Pravilnika o sadržaju, obliku i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama, na ovaj Izvještaj škola može izjaviti prigovor direktoru Zavoda za školstvo u roku od 15 dana od dana prijema ovog Izvještaja.

U Podgorici, 14. 03. 2025. godine

Rukovoditeljica tima,

Mr Milica Vušurović

Milica Vušurović

Članica tima,

Mr Anka Vučinić-Gujić

Anka Vučinić Gujić

Direktorica Zavoda za školstvo

Raba Hodžić

Raba Hodžić

Dostavljeno:

JU OŠ „Drago Milović“, Tivat

Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija

Arhivi